

ԱՂՕԹԵՅԷՔ, ԾԱՂԻԿՆԵՐ...

Ամպրոտն անագին երկինքն է բռներ.
— Ո՞վ կայ դաշտին մէջ թափառկոտ, մոլոր:
Հողմերու վազքին, սիրուն ծաղիկներ,
Դուք խրոովք չունիք, գետնամած ու լուռ:

Ահեղ փոթորիկն արդ դաշտն է իջեր.
Եղունք քեզ, իմ հօտ. հովին է տըխուր.
Խըռովքի ժամն է, հեծեցէք գառներ.
Մինչդեռ գետնամած ծաղիկներն են լուռ:

— Ու առուի եզրին լըռիկ թնչ կ'ընէք
Մենիկ և անխօս, գողտրիկ ծաղիկներ,
Երբ ճակատագրի հրամանն հօտին հէք
Սարսուռով մահուան հոգին է սպառեր:

«Մայիսի ծոցին շաղն ու շողն ըմպած
Ժըպիտ և արցունք կ'ուղղենք երկնքին,
Յաւերթութեան մէջ բախտին մահացուաց
Մենք յաւերժ անբիծ աղօթքն ենք լըռին»:

Ըսին ծաղիկներն եւ արտասուեցին,
Որ արցունքներով շիթ մը գութ ցօղեն,
Շիթ մը լոյս՝ ճամբուն իմ մոլոր հօտին՝
Այն սեւաթորմի ամպերու ճեղքէն:

Լացէք, ծաղիկներ, գիտակ դուք համայն
Յաւին՝ մահացու մարդուն ապիկար,
Յաւին՝ ազազուն տերեւին աշնան
Յաւին ալ գարնան փըթիթին դալար:

Ու դուք աճեցէք, բարի ծաղիկներ
Առուակի եզրին, գրկին մէջ հովին,
Խորն անապատին, քանի սիրտը ձեր
Մեզ համար ունի արցունքներ լըռին:

Ու հովտի ծոցին, առուակի ափին,
Լուռ և գետնամած, ծաղիկներ արդար,
Ամպրոտի ժամուն, օրհասի պահին
Ձերմ աղօթեցէք իմ հօտին համար:

Հ. ԵՂՈՒ ՓԷԻԿԵԱՆ

ԿԱՐՕՏ

Լոյս քաղաքի ճամբուն վրայ
Մայրիկ կարօտ նայուածքիդ,
Հոգւոյդ վիշտերը մոռցած
Կ'ապրիմ, կ'իյնամ ու կ'անցնիմ:

Հին օրերուն պէս կեանքիս
Ինձ կը նայիս դու նորէն.
Խաչքոս այնքան ծանր է որ՝
Հոգիս կ'ուզէ մոռնալ քեզ:

Կ'ուզեմ տեսնել քեզ կրկին
Լոյսն աչքերուս քեզի՜ տալ
Ու լալ առջեւդ մայրիկ
Եւ այն ատեն, ես՝ մեռնիլ:

Կ'ուզեմ ըսել ես քեզի՜
Ինչ որ չըսի ոչ մէկուն.
Կ'ուզեմ, կ'ուզեմ որ ըլլաս
Իմ ցաւերուն գիտակից:

Կ'ուզեմ սիրել քեզ ի սպառ
Կըսկիծիս մէջ, անէծքիս.
Կ'ուզեմ հաւատքըդ ըլլալ
Քեզ իմ աղօթքըս ընել:

Բայց, կը զգամ որ, ալ հիմա
Բաժնըւած ենք յաւիտեան.
Ես եմ ծընած խաչուելու
Խաչին վըրայ՝ զոր տըւիր...

ՅԵՐՍԷՊ

ԳԵՂԱՐՈՒԵՍՏԻ ԿԱԶՄԱԻՈՐՈՒՄԸ

Վերածնունդի ոսկի շրջանը
Լէոնարտոյ տա վիճի — Բաֆայելոյ — Միքելանջելոյ

(Շար. տես «Բազմավեպ» 1932, էջ 137)

Մտային ու տեսողական որոնումներու
այս աշխարհին մէջ կը ծնի անգերազանց
ու ամենագէտ հանճարը: Տիեզերքի խու-
զարկու Լէոնարտոն:

Լէոնարտոյ առաջինն է որ ուշադրու-
թիւնը դարձուցած ըլլայ իրերու երեւոյ-
թին, ամենէն աւելի ազնուական
զգայարանը (աչքը) բերեղացնելէ
վերջ: Աչքը իրեն համար աղբիւրն
է ամէն ծանօթութիւններու, եւ
անոր մէջ կը զանազանէ երեք
մասեր:

Դատողական. — ուր կը նստի
հոգին (ներգործիչ միտք):

Տպառարկան. — ենթակայ՝
արտաքին երեւոյթներու (կրա-
ւորական միտք):

Յիշողական. — որ աւելի կամ նուազ տե-
ւողութեամբ կը պահէ ստացած պատկեր-
ները ըստ իրենց ներգործութիւն կամ կա-
րեւորութեան (երեւակայութիւն):

Լէոնարտոյ աչքը փառարանող մը եղած
է միշտ ու այս ուղղութեամբ հետեւած է
Արիստոտէլի և սքոլասթիկ փիլիսոփանե-
րու: Իր մէկ ընարական էջին մէջ՝ աչքին
կը վերագրէ մտքին ամենէն աւելի ամբողջ
գործողութիւնները: Իրեն համար տեսնել

գիտնալը գիտութիւն մըն է որուն
կը յաջորդէ ներկայացնել գիտնալը:
Ու ինք, այդ գիտութեան տիրելէ
վերջ, կը սկսի վերլուծել հեռա-
նկարի հիմնական խնդիրները, կը
ճշդէ ակնային խաբկանքները, կը
բարձրանայ արդիւնքէն պատճա-
ռին ու երեւոյթէն սկզբունքին:
Ոչ ոք մինչեւ ինքը, տեսողութեան
սեղմ և հաստատ վերլուծում մը

կրցաւ տալ: Երեւոյթները (fenomeno)
որ հին արուեստագէտները պարզ բնագ-
ղով մը գտած և որ արդէն պիտի հակա-
կշռէին իրականին վրայ, իրմէ ընդգծուած
են ամենայն ճշտութեամբ:

Լէոնարտոյ

Լէոնարտոյ տա վիճի — Սեւտում — (Ի Ֆերինցէ)

Լէոնարտոյ իբրեւ նկարիչ՝ քիչ արտա-
ղրած է: Բայց այդ քիչին մէջ գեղագիտա-
կան տեսութիւններու և հաստատումներու
համայնագիտարան մըն է: Իր սեւեռումը
եղած է միշտ խորանալ բնութեան, ուսու-

Մանուկի և զանազան տարիքներու
մարմնական համաչափութեան ուսումնա-
սիրութիւնը սկսաւ Լէոնարտոյով, ու
Տիրէր շարունակեց զայն բազմատեսիլ
նաեւ մարդը, կինը և մանուկը: Բայց

Լէոնարտոյի համաչափութիւնը
միայն առարկաներու միջեւ չէ,
հապա ինչ տարր որ նկարչու-
թիւնը կը պարունակէ իր մէջ:
Լէոնարտոյեան համաչափու-
թիւն ըսելով կ'ըմբռնենք՝

Ա. Յարաբերութիւն մասերու
և իրերու, իրարու նկատմամբ:

Բ. Յարաբերութիւն մասերու
ամբողջութեան նկատմամբ:

Գ. Յարաբերութիւն ամբող-
ջութեան՝ զգայարանի նկատ-
մամբ:

Դ. Յարաբերութիւն ամբող-
ջութեան՝ հոգւոյ նկատմամբ:

Համաչափութեան այս գա-
ղափարն ուրեմն կը պարունակէ՝

Ա. Հաւատք իրականին:

Բ. Յարաբերական ճշմար-
տութիւն զգայարանին:

Գ. Ներգաշնակութիւն՝ իրա-
կանին և հոգիին միջեւ:

Լէոնարտոյեան բոլոր գեղա-
գիտական որոնումները կը հա-
ւաքուին այս կէտերուն շուրջ
իրենց լայն սահմանովը,
նկարչութեան բոլոր պահանջ-
ներուն ամբողջական ցանկը կու տան
մեզի: Ու եթէ հարկ ըլլայ հետազոտել
Լէոնարտոյի մէջ բնութիւնը և համաչա-
փութեան գաղափարին արժէքը՝ կը նշա-
նակէ թափանցել իր գեղագիտական
տածման մէջ ու հանել գաղտնիքներ

ներուն ամբողջական ցանկը կու տան
մեզի: Ու եթէ հարկ ըլլայ հետազոտել
Լէոնարտոյի մէջ բնութիւնը և համաչա-
փութեան գաղափարին արժէքը՝ կը նշա-
նակէ թափանցել իր գեղագիտական
տածման մէջ ու հանել գաղտնիքներ

Լէոնարտոյ
Աւետում - (Ի Լուվր)

արուեստի հոյակապ գործերէն: Լէոնարտոյ
համադրող հանճար մըն է: Նկարչութիւնը
իրեն համար մտային ճառ մըն է, և ար-
դէն ինքն ալ արուեստի մէջ եղաւ աւելի
մտային քան զգայական: Ով որ պտտի
աշխարհի բոլոր թանգարանները, միայն
Լուվրի ճոգոնտային առջեւ կը
զգայ զանազան յարաբերու-
թիւններու այն կատարելու-
թիւնը, նկարչական կշռոյթն
ու խաղաղութիւնը որ կը պա-
րունակէ այդ անհուն դիմանը-
կաբը: Այս է Լէոնարտոյի ար-
ուեստին նկարագիրը, որուն ոչ
ոք կրցաւ հասնիլ ո՛ր և է մէկ
շրջանի մէջ:

Լէոնարտոյի գրութիւններուն
մէջ նկարագրուած բոլոր նը-
կարչական տեսութիւնները,
որոնք իր գիտնական արուես-
տագէտի տարիներու փորձա-
ռութեան ու հետազոտութեան
բացարձակ արդիւնքն են՝ հա-
րազատ գոյներով կը թարգ-
մանուին Ութհարիւրի Մանեի
և Բենուարի նկարչութիւննե-
րուն մէջ:

ՐԱՖԱԵԼԼՈՅ

Տանթէի թուականէն ի վեր,
սովորութիւն էր որ բանաս-
տեղծին երեւակայութիւնը նըս-
տէր այլաբանական մեծ շա-
րադրութիւններուն վրայ: Բոլոր
միջնադարեան ու վերածննդեան գրակա-
նութիւնը կը հաճոյանար ակումբներու
կամ ժամադրավայրերու նկարագրութիւ-
նով, երաժշտութիւնով
և բանաստեղծութիւննե-
րով: Բաֆայելլոյ, իր
արուեստի պարտադրող
գաղափարականութեամբ
հակադէմ այս դարաւոր
նախընտրութիւնը, ըս-
տեղծելով այդ միեւնոյն

Բաֆայելլոյ

այլաբանութիւններուն տրամաքիք զար-
գացումը, ինչպէս՝ «Փարնազիոյ»-ն և
«Աթէնքի դպրոցը»:

Բաֆայելլոյի մէջ ամէն տարր հաւա-
սար ուժգնութիւն ունի. մտային, բարո-
յական, գիտական ու գեղագիտական բոլոր

Լէոնարտոյ տա վիշի - Մագդաղենացւոյ գլուխը

շնորհները ներգաշնակութեան սանձն ու-
նին իր վրձինին տակ: Չէ հետաքրքրուած
անջատարար նկարչական ոչ մէկ տար-
րով, բայց ներգաշնակութեամբ նկարչու-
թիւնը կերտող այն միջոցներուն՝ որոնք
կը միաւորեն, կը համադրեն իր բոլոր
գործերը: Շատ իրաւամբ ըսած է Սաքքի
«Տեսայ թիցիանոն ու Բորրեմիոն, բայց
Բաֆայելլոն դեռ աւելի սիրուն է»: Պո-
լոնիական երկրիզմի հեղինակ Ալեկսանդր
Քարպաչին կ'ըսէ. «Բաֆայելլոն բանա-

Բաֆայելլոյ - «Մեքստեան Տիրամայր» մկարիմ հրեշտակները (Ի Տրեզտա)

ստեղծներուն է՛ն հրաշալին է՛: Իսկ վազարին, սքանչացող մը ըլլալով հանդերձ Միքելանճելոյին, չէ դադրած սակայն գրելէ « Բաֆայելլոն մահկանացու աստուած մ'է »: Որովհետեւ Բաֆայելլոյի նկարչութիւնը իր մէջ կ'ամփոփէ թովմայականութեան գեղագիտութիւնն և պղատոնական տեսութիւններու մարգարէացումը, նկարիչ - աստուածաբանի խորհրդապաշտութիւնը բնապաշտութեան հետ ձուլող: Չունի թեքնիքի աճաբարութիւն և լուսաստուերի մեծ փայլ, ամէն բան խաղաղ է իր մէջ ու հանգիստ: Գաղափարի, զիծի, գոյնի ու արուեստի (թեքնիքի) համադրումովը պեթհովենեան հեշտարար և երազներու մէջ մխրճող համերգի մը չափ թովիչ:

Բաֆայելլոյի անհերքելի հանճարը կը շեշտուի մասնաւորապէս ինքնատիպ և մեծ հմտութեան կնիքը կրող շարադրութիւններուն մէջ: Կը բաւէ յիշել միայն նկարչութեան գլուխ-գործոց՝ « Աթէնքի դպրոցը », « Վիճարանութիւն » (disputa) և վերջապէս ստորագրութեան (signatura) սենեակին չորս պատերուն համապատասխանող չորս գործողութեամբ պատկերաւոր հսկայ դրամները, զծի և մտածման համարժէք խորութեամբ, որոնք շարժու-

մներու հաւասարակշռութիւնն ու խմբաւորումներու ներդաշնակութիւնն ունին բնականօրէն իրարու կապուած, առանց շփոթելու իրենց պարունակած անջատ խումբերու մտածումը ամբողջութեան հետ միաւորուող: Հարկ է հոս յիշել « Աթէնքի դպրոցը », մտածումով ու կառուցումով այն մեծղի գործը՝ որ սիրուն ձևերու հարուստ գիւտերով գաղափարն ու կարչութեան պերճախօսութիւնը կը խնայեցնէ իր մէջ: Բայց իր այդ անուշ սկզբնական չէ, անոր կը հանդիպին ծիւղաբուն, մինչ ֆէյդեր, 1751-ին կ'ըսէ թէ այդ շարադրութիւնը կը ներկայացնէ « գիտութիւնները եւ մարդկային հոգիին ուժերը »: Փաստօրէն հոն նշմարէ եռուղիին ու քառուղիին (trivium և quadrivium) միջնադարեան մէկ գաղափարը, ուր եօթը ազատական ուսմանները յստակօրէն ներկայացուած են: մասնաւորապէս քառուղին՝ աստղաբանութիւն, երաժշտութիւն, երկրաչափութիւն և թուագիտութիւն: որոնք իրենց թագուհին կ'ընեն փիլիսոփայութիւնը: Եւ ահա կեդրոնը կը ցցուին Պղատոն, Արիստոտէլ, մին իրրեւ խորհրդապաշտ միւսն իրրեւ հեղինակը բարոյագիտական դրութեան մը: Այս շարադրութեան

Բաֆայելլոյ - Աստուածածին և Յիսուս մանուկ - (Ի Ֆլորենցե)

գոյութիւն ունեցող միութիւնը գաղափարական է, իբրեւ յարուցուած մտածութիւն համադրութիւնը:

Բաֆայելլոյի բոլոր նկարներուն ու մասնաւորապէս Տիրամայրներուն վրայ քամուած է քրիստոնէութեան ամենամաքուր նեկտարը, որուն մէջ երկինքն ու երկիրը այնքան քաղցրօրէն կը ձուլուին. ինչպէս իր երազային, նրբագիծ, խոհուն ու քրիստոնէութեան գաղափարական գեղեցկութեան համար ստեղծուած կինը, առանց հեշտագրգիւ ըլլալու, զրեթէ անիրական:

ՄԻՔԵԼԱՆՃԵԼՈՅ

Հանճարօրէն Օսսիան մը՝ հիւսիսային լեռնանման մարդոց գերմարդկային ուժը կերտող ու հոգեպէս շղթայուած Պրոմէթէա մը:

Տանթէի ընթերցումներով ներշնչուող այս տիեզերական հանճարը, եղաւ անոր տեսանելի ու թանձրացեալ «Աստուածային կատակերգութիւնը»:

Մ. ԱՆՃԵԼՈՅ

Ծնաւ Ֆիրենցէ՝ հանճարներու հայրենիքին մէջ ու եղաւ շուտով արուեստի պատգամը: Իր յախուռն, կատաղի, բայց բարութեան խորք ունեցող խառնուածքով խարազանեց՝ անխնայօրէն բոլոր անոնք, որոնք ինքնագիտակցութիւնը չունին իրենց ըրածին: «Նկարիչներ կան որ գոյնէ և վրձինէ զատ ոչինչ ունին, մինչդեռ արուեստը յարմար է միայն բարձր մտքերու», կ'ըսէ: Իրեն համար միակ ու ճշմարիտ նկարչութիւնը իտալականն է «եթէ ուրիշ երկիրներու մէջ լաւագոյն հանճարներ ալ ծնին, լաւ նկարչութիւն մը պիտի չկարենան տալ ինչպէս իտալիան»: Ճիշտ է թէ, նկարչութիւնը իր ամենէն աւելի պատին ու երկրպագութիւնը գտած է իտալիոյ մէջ. «չկայ ոչինչ աւելի ազնուական, աւելի վեհ քան ճշմարիտ նկարչութիւնը, որովհետեւ ոչինչ

կը զրգոէ ու կը յուզէ հաւասար չափով բարձր հոգիներու մէջ ջերմեռանդութիւնը ինչպէս կատարելութիւնը որ կը միացնէ Աստուծոյ, ու լաւ նկարչութիւն մը ուրիշ բան չէ՝ բայց եթէ ընդօրինակութիւն մը Աստուծոյ կատարելութենէն»: Այսպէս կը սահմանէ Միքելանճելոյ ճշմարիտ նկարչութիւնը, այսինքն՝ իտալականը: Եւ կարելի չէ անշուշտ մոռնալ իր միակ խօսքերը ֆիլամմինկ նկարչութիւնը հարգատօրէն նկարագրող, Վալենթի խօսքերը՝ վերտիականութիւնը յատկանշող ու Պայրլենները՝ յունականութիւնը զիմացձող: Մեծ և յանդուգն դատողութիւնները տրուած են մեծ հանճարներուն, որոնց սահմանիչ իւրաքանչիւր խօսքերը մէկ մէկ դանակի հարուածներ են հաղորդականութիւնը անջատող:

Խոր է Միքելանճելոյի կրօնական ներշնչումը, բայց առանձնական և ենթակաշական: Իր արուեստը համեմատութեան գաղափարներէն աւելի (ինչպէս Լէոնարտոյի մէջ) կը սահմանէ գեղեցիկը բայց ոչ բոլորովին թովմայական իմաստով ուր գեղեցիկը ձեւի պայծառութիւնն է:

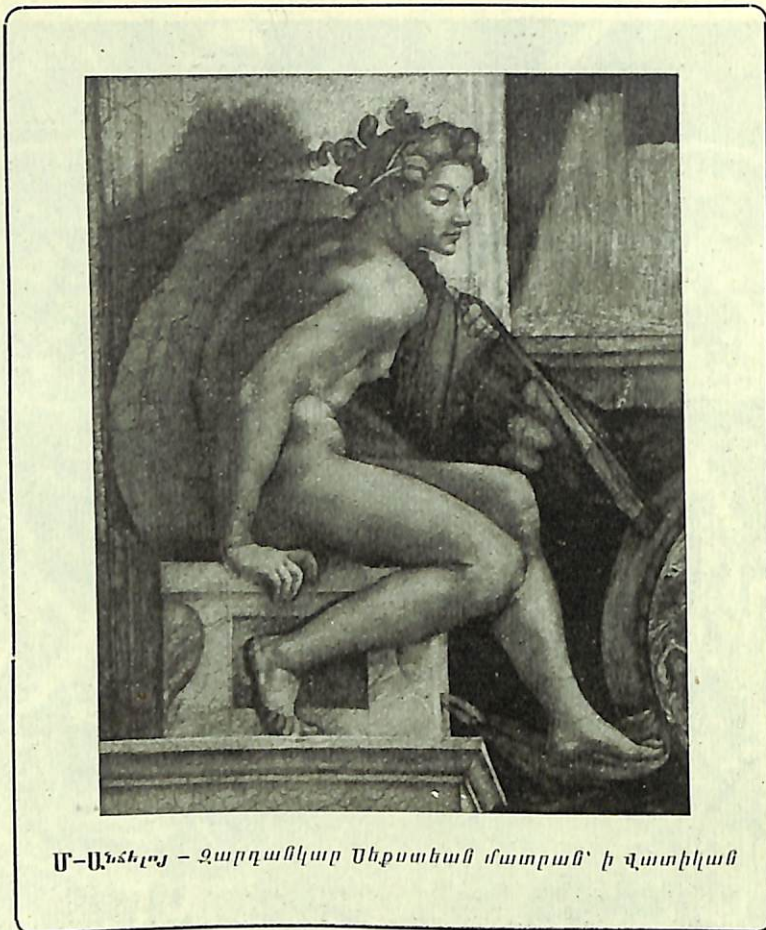
Cappella Sistinaի «Վերջին դատաստանը» իր մէջ կը պարունակէ ամբողջ Միքելանճելոն իր փրկիստփայլութեամբ ու հանճարով: Հոն կը ներկայացնէ հին ու նոր կտակարանը, բայց առանց Աստուածաշունչը ամբողջութեամբ տալու: Միքելանճելոյի նպատակը եղած է ներկայացնել եկեղեցիի գաղափարին զարգացումը միայն հին կտակարանի մէջ. յետոյ ստեղծագործութիւնը, և այսպէս յաջորդաբար: «Վերջին դատաստանը» մը կայացումներու հրաշալի միութիւն ունի, բայց աւանդականին բնութենէն շատ տարբեր: Դժբախտաբար, տեղի սակաւութեան համար կը ստիպուինք զանազակ երկար ու մանրամասն վերլուծումը աշխարհի այս գլուխ-գործոցին, ուր ամփոփուած են դարու մը գեղագիտական տեսութիւններն ու նկարչական հմտութիւնները:

Միքելանճելոյ կը զգար միայն մարդը՝

Միքելանճելոյ - Վերջին դատաստան

Մ-Անճելոյ - Զարգանկար Սեբաստիան մատրանի ի Վատիկան

անոր գեղեցկութիւնը, ումն ու հրաշալի համեմատութիւնը, որոնք միակ միջոցներն էին տալու համար իր անհաւասար հոգիին մեծութեան արտայայտութիւնը։ Բայց չզգաց բնաւ րափայլեան գեղեցկութեան նրբութիւնը, ումի մղումը, շարժման բռնութիւնը հեռացուցին իրմէ մասնականութիւնը խնամելու հոգը որ գծային գեղեցկութեան գրան է։

Իր գործերը ծանր են անհեթեթութեան ու անչափութեան շնորհով։ Իր դէմքերը թաթախուած են խորհուրդի ծովուն մէջ, ու իր մտածութեան առանցքը եղած է միշտ տալ նոր ձեւեր, նոր ու արտակարգ շարժումներով։

Երեք զիւցազներն ահա վերածնունդին որոնք կերտեցին անոր ոսկի շրջանը, մարմնաւորեցին անոր հանճարը ծծելով գեղեցիկին ու վսեմին ճառագայթները ու

անդրադարձնելով զանոնք մեզի, իւրաքանչիւրը իր հոգիին անհատական պրիսմակով։

Լեոնարտոյ՝ ամենագէտ, բարդ, հաստատուններու և ճշտումներու առաւելութիւնը ունեցող պատկառազօր ուղեղ, գիտութեան ու անձնօթին ծարաւով։

Բաֆայելոյ՝ քնքոյշ, նուրբ, ճկուն, ոստոստող, կարծես մարդակերպ հոգի մը երկնային շունչով շնչող ու գեղեցկութեան և սիրունութեան զգացումը գերադասող ազնուական սրտով, իր մէջ կայ ներդաշնակելու և հաւասարակշռելու անյագ ծարաւը փիթիասեան ամբողջ շնորհով ու քրիստոնէութեան մաքուր գաղափարականով։

Միքելանճելոյ՝ ծանր, ճնշող, շարժման նոր գիծեր ստեղծելու գերմարդկային յանդգնութեամբ, հրաբխային ու յաւիտենա-

պէս խմորուող հուժկու հոգի մը, իր մէջ կը ծաղկէ նախախնամութեան «խորհուրդ խորինը» պատկերաւորելու հոգեկան տանջանքը դառն տխրութեան համակումով։

Նկարագիրներու, կարծիքներու և արժէքներու այլազանութեամբ՝ սակայն զուգահեռական արժէքներով այս երեք պարծանքները աշխարհին, կը «սնուցանէին իրենց ներշնչումները շարունակական ուսումնասիրութիւններով և յարատեւ ընթերցումներով. ահա թէ ինչու Օլիվիէ կ'ըսէ. «Միքելանճելոյ կը կարդար Տանթէն, Բաֆայելոյ՝ Արիստոն, Պեթհովէն՝ Շէյքսպիրը, Տըլաբուայ՝ Պայրըն, Կիկերոն՝ յոյն փիլիսոփաները, և այլն»։ Մտային զարգացումը մղումն եղած է միշտ այս կամ այն ցեղին հանճարներու զարգացման։ Առանց Տանդէի Միքելանճելոյ Cappella Sistina-ի Միքելանճելոն պիտի չլլար։ Ու առանց Տանդէի դարձեալ, պիտի չպատրաստուէր Թոսկանայի հան-

ճարներուն հոգը։ Զէ եղած ժողովուրդի մը ո՛ր և է գրական փայլուն շրջանը՝ որուն կողքին ծնած չըլլայ արուեստը այդ միւսնոյն գրականութեան շունչը կրող։

Միքելանճելոյի մահուան յաջորդեց արուեստի բնական անկում մը իր անթիւ նմանողներով։ Տրամաբանական անկում մըն էր այդ անոր համար՝ որ լերան կատարը հասնելէ վերջ անխուսափելի է անոր վայրէջքը, ու Միքելանճելոյ հասած էր այդ կատարը։

Նմանիլ փորձել հանճարներուն՝ կը նշանակէ գլորտկիլ անդունդէ անդունդ ու այդպէս ալ եղաւ իր անթիւ հետեւորդներուն ճակատագիրը։ Ի՞նչպէս կարելի է անմիջապէս յաջորդել դարերու միայն ծնունդ Միքելանճելոն՝ որուն հոգիին մէջ աստուած մը գահավիժած էր։ «Ով որ կը հետեւի ուրիշին, Հիսանիր անոր», կ'ըսէ նոյնինքն մարգարէներու արձանագործը։

ԶԱՐԵՆ ՄՈՒԹԱՅԵԱՆ

(Շարունակելի)

Միքելանճելոյ - խաչելութիւն Ս. Պետրոսի

Վ. Բ. ՊԱՆ. — Փետրուարի Թիւին մէջ հրատարակուած «Գեղարուեստի կազմաւորումը» յօդուածին մէջ սպորդած են հետեւեալ վրիպակները. — Էջ 82, Բ սիւն տող 4րդ. Նկատեն՝ պիտի ըլլայ կարինն. — Էջ 85, Բ սիւն, տող 3րդ. շարքերով՝ շուքերով. — Գարծեալ նոյն տեղը, 8րդ տող. կ'արտայայտէ՝ կ'արտայայտէ. — Էջ 87, Ա սիւն, 16րդ տող. չզգաց՝ զգաց. — Նոյն էջին վրայ՝ Բ սիւն, 21րդ տող. դասական՝ դաստիարակութեամբ.